

NOTA VAN TOELICHTING

I. Algemeen

1. Inleiding

Dit besluit past de wijze aan waarop een bewindvoerder op grond van de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) een voorschot op zijn subsidie kan aanvragen. Er zijn hierin drie wijzigingen. Allereerst kan de bewindvoerder voortaan in één zaak meerdere voorschotten aanvragen. De wet beperkt dit thans tot één voorschot. Ten tweede geschiedt de toekenning van een voorschot op de subsidie voortaan op aanvraag – in plaats van dat het voorschot automatisch wordt toegekend. Voorts is de hoogte van het voorschot niet langer dwingend voorgeschreven, zodat voortaan een voorschot kan worden toegekend dat mede is afgestemd op de behoefte van de bewindvoerder.

2. Huidige situatie

Een natuurlijke persoon kan, indien redelijkerwijs is te voorzien dat hij niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, de rechtbank verzoeken de toepassing van de schuldsaneringsregeling uit te spreken.¹ Met de schuldsaneringsregeling wordt beoogd om natuurlijke personen een kans te bieden om van hun schulden af te komen. De bewindvoerder houdt tijdens de schuldsaneringsregeling toezicht op de schuldenaar en beheert en vereffent de boedel. Daarvoor krijgt de bewindvoerder een vergoeding. In het huidige systeem krijgen bewindvoerders in zaken uit de Wsnp voor hun werkzaamheden een vergoeding op basis van het Besluit vergoeding bewindvoerder schuldsanering van 16 juli 2013 (Stb. 2013, 308). De rechtbank controleert de berekende vergoeding en stelt het salaris vast. Het salaris kan niet hoger zijn dan het boedelactief. In het geval de vergoeding het boedelactief overschrijdt, wordt het salaris dus op het aanwezige boedelactief vastgesteld en krijgt de bewindvoerder een subsidie voor het verschil tussen de vergoeding en het salaris. Een schuldsaneringstraject duurt in beginsel drie jaren. Het salaris wordt na afloop toegekend. Gelet op deze tijdspanne voorziet het huidige systeem in een voorschot van € 800 dat aan het begin van het traject door de Raad voor Rechtsbijstand wordt toegekend. Dit voorschot is bedoeld om de bewindvoerder een startbedrag te geven voor de uitvoering van zijn wettelijke taak en een zekere mate van inkomenszekerheid te scheppen.

3. De veranderingen als gevolg van dit besluit

De mogelijkheid voor meer voorschotten op de (uiteindelijke) bewindvoerderssubsidie en het vrijlaten van het voorschotbedrag

In de regel spaart de schuldenaar in Wsnp-zaken maandelijks een bedrag op de boedelrekening. Het bedrag op de boedelrekening is bedoeld om de schuldeisers terug te betalen en het salaris van de bewindvoerder te voldoen. Er zijn bewindvoerders die een hoog percentage zaken hebben waarin de schuldenaar geen of slechts een zeer geringe afloscapaciteit heeft, waardoor de boedel onvoldoende activa bevat om het salaris van de bewindvoerder te kunnen voldoen. De bewindvoerder ontvangt dan tot het einde van de schuldsanering alleen het voorschot van € 800,- en moet verder zelf voor voorfinanciering zorgen. De Raad voor Rechtsbijstand heeft gesignaleerd dat bewindvoerders in Wsnp-zaken door de huidige regeling van het voorschot op de bewindvoerderssubsidie in liquiditeitsproblemen komen. Om dit te voorkomen, regelt het besluit dat de Raad voor Rechtsbijstand in dergelijke gevallen op verzoek van de bewindvoerder een of meerdere voorschotten op de bewindvoerderssubsidie kan verstrekken. Ten aanzien van het bedrag van het voorschot is ervoor gekozen om niet meer het bedrag van € 800,- in de regeling te noemen. Het bedrag wordt vrijgelaten, opdat de Raad voor Rechtsbijstand rekening kan houden met de behoefte van de individuele bewindvoerder. De Raad voor Rechtsbijstand kan voor de nadere invulling van haar beleid omtrent de voorschotten beleidsregels vaststellen. Dit geeft de raad ruimte voor maatwerk.

¹ Artikel 284 Fw.

De verstrekking van het voorschot op de subsidie is voortaan op verzoek van de bewindvoerder

Voorts regelt het besluit dat het voorschot op de bewindvoederssubsidie voortaan alleen nog op verzoek van de bewindvoerder wordt verstrekt. Een deel van de bewindvoeders geeft er namelijk de voorkeur aan om geen voorschot te ontvangen, omdat met het voorschot een aantal administratieve handelingen is gemoeid. Bewindvoeders moeten zowel over het voorschot als de uiteindelijke subsidie BTW afdragen, om vervolgens één van deze twee bedragen weer terug te vorderen. In dit besluit wordt daarom geregeld dat bewindvoeders zelf kunnen bepalen of een subsidievoorschot noodzakelijk is. Alsdan kan de bewindvoerder bij de Raad voor Rechtsbijstand een of meer voorschotten op de subsidie aanvragen. De raad zal deze subsidie verstrekken indien er redelijkerwijs van kan worden uitgegaan dat de ontwikkeling van de boedel zodanig zal zijn dat er onvoldoende boedelactiva zullen zijn om het bewindvoederssalaris uit te kunnen voldoen. Dit heeft tevens het effect dat aan het eind van Wsnp-trajecten minder subsidies zullen hoeven te worden ingetrokken in de gevallen dat de boedel voldoende activa bevat om het gehele bewindvoederssalaris te kunnen voldoen. Dat heeft naar verwachting een positief effect voor de uitvoeringslasten voor de Raad voor Rechtsbijstand.

4. Nalevingskosten en administratieve lasten

Dit besluit zorgt voor (zeer beperkte) administratieve lasten voor bewindvoeders. Administratieve lasten zijn de kosten die de bewindvoerder maakt om te voldoen aan de informatieverplichtingen voortvloeiend uit dit besluit. Het gaat hierbij zowel om het nakomen van verplichtingen als het beroep doen op een recht.

De administratieve lasten die voortkomen uit dit besluit zijn de kosten verbonden met de aanvraag van één of meer voorschotten op de bewindvoederssubsidie.

De administratieve last voor de bewindvoerder voor het aanvragen van een voorschot (eerste en volgende) is zeer beperkt, omdat de aanvraagprocedure bij Raad voor Rechtsbijstand verregaand gedigitaliseerd en zeer eenvoudig is; de bewindvoerder kan per zaak aangeven of een subsidievoorschot noodzakelijk is. Daarnaast is (beperkte) tijd gemoeid met het ontvangen van een voorschot; dit betreft de administratieve verwerking en een deel van de Btw-aangifte. Aangezien vrijwel iedere bewindvoerder (uitzonderingen daargelaten) te maken zal krijgen met zaken met een lege boedel, zal de administratieve belasting voor alle bewindvoeders zeer beperkt toenemen. Overigens is de verwachting dat niet alle bewindvoeders gebruik zullen maken van de mogelijkheid om een voorschot op de subsidie aan te vragen, aangezien een deel voldoende financiële reserves heeft. Voor deze groep bewindvoeders nemen de lasten af.

Gelet op de cijfers in de Monitorrapporten van de afgelopen jaren kan ervan uit worden gegaan dat in ongeveer 60 tot 70% van het aantal Wsnp-zaken voldoende activa in de boedel aanwezig zijn om de bewindvoedersvergoeding te kunnen voldoen. Ten aanzien van de aanvraag van het voorschot zou dit betekenen dat in zo'n 30 tot 40% van de zaken een of meer voorschotten gevraagd zouden kunnen worden. Concreet is de inschatting dat in 40% van de gevallen een bewindvoerder een beroep zal doen op een voorschot, waarbij de aanvraag (inclusief de administratieve verwerking en de Btw-aangifte) 10 minuten zal kosten. Dit betekent dat de administratieve lasten die zijn verbonden met dit besluit per jaar maximaal zullen neerkomen op: $0,167$ van het uurtarief van de bewindvoerder (60 euro) vermenigvuldigd met $0,4 \cdot 12.258$ uitgesproken schuldsaneringen is 49.130 euro aan totale jaarlijkse lasten.

5. Gevolgen voor de rijksbegroting

De gevolgen voor de rijksbegroting zijn zeer beperkt. Enerzijds zullen in zaken extra of hogere voorschotten worden uitbetaald wat tot eerdere kasuitgaven zal leiden voor de rijksbegroting. Anderzijds zullen er ook zaken zijn waarin geen voorschot of een lager voorschot hoeft te worden uitbetaald.

II. Artikelsgewijs

Artikel I

De bewindvoerder krijgt nu nog automatisch aan het begin van de zaak een subsidievoorschot van € 800,-. Dit bedrag volstaat niet altijd om de kosten die de bewindvoerder maakt te dekken in een Wsnp-zaak waarin de schuldenaar geen of onvoldoende afloscapaciteit heeft. Dit artikel regelt dat voortaan op verzoek van de bewindvoerder een of meer voorschotten op een bewindvoerderssubsidie kunnen worden verleend.

De Raad voor Rechtsbijstand zal in de praktijk, via het verleende mandaat door de minister, zorgdragen voor de tenuitvoerlegging van deze bepaling, inclusief het ontwerpen van de benodigde beleidsregels. Grondslag daarvoor biedt de Regeling van de Minister van Justitie van 23 juli 2009, nr. 5612426/09, houdende verlening van mandaat aan de Raad voor Rechtsbijstand te 's-Hertogenbosch betreffende het verlenen van subsidies en het vaststellen van beleidsregels dienaangaande (Stcrt. 2009, nr. 11554). Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het algemene gedeelte van deze toelichting.

Artikel II

Dit betreft de gebruikelijke inwerkingtredingsbepaling. Om de doelgroep voor te bereiden op de wijziging, zal het besluit tijdig worden gepubliceerd.

De Minister van Veiligheid en Justitie,